

Білет 10

Практычнае заданне.

Вялікая Айчынная вайна ў гістарычнай памяці беларускага народа.

Выкарыстоўваючы прадстаўленыя матэрыялы, адкажыце на пытанні (выканайце заданні):

1. Як называецца помнік, узведзены ў гонар вызвалення БССР ад нацысцкіх захопнікаў?
2. Ці згодны вы са сцвярджэннем, што ў Беларусі захоўваецца памяць аб Вялікай Айчыннай вайне і як аб трагедыі, і як гераічным подзвігу беларускага народа? Прывядзіце факты, якія пацвярджаюць гэтае меркаванне.
3. Сфармулюйце два тэзісы, якія пацвярджаюць, што захаванне памяці аб Вялікай Айчыннай вайне – гэта дзяржаўная палітыка Рэспублікі Беларусь.
4. «У нашай гісторыі не было больш яркай і вялікай падзеі, чым перамога над фашызмам. І пакуль людзі памятаюць гэта і ганарацца подзвігам пакалення, якое адстаяла незалежнасць нашай Радзімы, якое выратавала свет ад фашызму, мы ў бяспецы» (А.Р. Лукашэнка). Растлумачце, чаму важна памятаць і ганарыцца Перамогай савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне?

I. З выступлення Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.Р. Лукашэнкі на цырымоніі ўскладання вяноў і кветак да манумента Перамогі (г. Мінск, 9 мая 2026 г.)

«...Мы святкуем дзень Вялікай Перамогі, які падарыў нашаму народу жыццё і свабоду. Святкуем з году ў год, з шэсцямі, салютамі. Са слязамі і горыччу.

Мы памятаем нашых салдат, афіцэраў, беларускіх партызан і падпольшчыкаў, жанчын, якія ўзялі ў рукі зброю. Усіх, хто не выбіраў паміж шыбеніцай і варожай літасцю, а паміраў героем, але не здраднікам.

Схіляем галовы перад маці, якія аддавалі сваіх сыноў і дачок на фронт. Мы і сёння з болем у сэрцы ўспамінаем пра дзяцей вайны, якія пасталелі раптоўна, узялі ў рукі вінтоўку ці сталі да станка ў тыле...

..Дзень Перамогі – гэта дзень брацкага адзінства народаў! Свята, якое нагадвае, наколькі мы моцныя, калі мы разам. Нам, нашчадкам пераможцаў, нельга забыцца, хто мы, калі жадаем жыць у міры і бяспецы. Калі мы не жадаем вайны...

Наш абавязак - захаваць праўду пра тую вайну, раскажыце усё, нават тое, што цяжка часам прамаўляць...».

II. З Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь (у рэдакцыі ад 15.03.2022)

Артыкул 15. Дзяржава адказная за захаванне гісторыка-культурнай і духоўнай спадчыны, свабоднае развіццё культур усіх нацыянальных супольнасцей, якія пражываюць у Рэспубліцы Беларусь.

Дзяржава забяспечвае захаванне гістарычнай праўды і памяці аб гераічным подзвігу беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны.

Артыкул 54. Кожны абавязаны берагчы гісторыка-культурную, духоўную спадчыну і іншыя нацыянальныя каштоўнасці.

Захаванне гістарычнай памяці аб гераічным мінулым беларускага народа, патрыятызм з'яўляюцца абавязкам кожнага грамадзяніна Рэспублікі Беларусь.

III. Захаванне гістарычнай памяці *(на матэрыялах вучэбных дапаможнікаў: "Генацыд беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны", "Вялікая Айчынная вайна савецкага народа ў кантэксте Другой сусветнай вайны", "Гісторыя Беларусі, 1917 г. - пачатак XXI ст." 9 клас).*

У розных кутках Беларусі, якая страціла ў 1941-1945 гадах кожнага трэцяга жыхара, створаны мемарыяльныя комплексы, устаноўлены манументы, прысвечаныя падзеям самай трагічнай і кровапралітнай вайны на нашай шматпакутнай зямлі.

Сёння ў краіне каля 9 тыс. помнікаў і пахаванняў Вялікай Айчыннай вайны. Яны ўваходзяць у ваенна-гістарычныя маршруты і экскурсіі, але галоўнае - з'яўляюцца святым месцам шанавання загінуўшых, вечным напамінам аб тым, як важны мір.

Сусветную вядомасць атрымаў мемарыяльны архітэктурна-скульптурны комплекс "Хатынь". Ён створаны ў Лагойскім раёне Мінскай вобласці як сімвал увекавечання памяці жыхароў вёскі Хатынь, а таксама іншых беларускіх вёсак, спаленых гітлераўскімі варварамі разам з жыхарамі ў 1941–1944 гг.

Першы на Еўрапейскім кантыненте мемарыяльны комплекс, прысвечаны дзецям-ахвярам вайны, адкрыты ў пасёлку Чырвоны Бераг (Жлобінскі раён Гомельскай вобласці). Тут акупантамі быў створаны зборны пункт для дзяцей ва ўзросце ад 8 да 14 гадоў, якіх адпраўлялі ў Германію ў якасці донараў.

Генеральная пракуратура Рэспублікі Беларусь працягвае расследаванне крымінальнай справы аб генацыдзе беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны і пасляваенны перыяд. Штодня ўстанаўліваюцца новыя факты злачынстваў нацысцкіх акупантаў і іх памагатых. Да ўзбуджэння крымінальнай справы аб генацыдзе беларускага народа было вядома аб 9200 спаленых населеных пунктах. У ходзе расследавання атрыманы звесткі аб спаленні не менш як 12868 сельскіх населеных пунктаў. 290 вёсак Беларусі падзялілі трагічны лёс Хатыні.

У Беларусі створана шмат мемарыяльных комплексаў, якія ўвекавечваюць подзвігі савецкіх воінаў і партызан. Гэта Брэсцкая крэпасць-герой, мемарыяльны комплекс «Прарыў» каля гарадскога пасёлка Ушачы на месцы легендарнага прарыву варожай блакады партызанамі ў красавіку - маі 1944 г., Курган Славы Савецкай Арміі - вызваліцельніцы Беларусі на 21-м кіламетры шашы Менск - Масква ў гонар подзвігу 1, 2, 3-га Беларускіх і 1-га Прыбалтыйскага франтоў, якія вызвалялі Беларусь, Манумент Перамогі ў цэнтры Мінску, які сімвалізуе перамогу савецкага народа над нацысцкай Германіяй.